

Jana Jelínková,

Josef Svátek (1835-1897) a jeho knihovna. Diplomová práce, Praha 2016, 130 s.

Posudek vedoucí práce

Jana Jelínková předložila diplomovou práci, kterou lze vnímat jako potřebný historiografický výzkum propojený s praxí, v tomto případě s projektem PROVENIO, řešeným Národním muzeem.

Josef Svátek (1835-1897) byl novinářem (Pražský deník), historickým publicistou i autorem rozsáhlých historických (kulturně historických) prací. V povědomí dnes ovšem přežívá asi již pouze jako autor Pamětí katovské rodiny Mydlářů. A přitom byl na jedné straně ve své době propagován jako autor srovnatelný s Aloisem Jiráskem, na druhé straně vydával historická kompendia v návaznosti na díla Antonína Rezka.

Jana Jelínková rozčlenila svou práci do několika kapitol: kromě životopisného nástinu se věnovala základním mezníkům Svátkovy profesionální kariéry (působení v Pražském deníku, spolupráce s redakcí Ottova slovníku naučného, aktivity spjaté s Uměleckou besedou atd.).

Jádrem práce je ale soupis Svátkovy knihovny (s. 46-123). Rekonstrukce knihovních celků je výzkumem náročným časově i fyzicky. Dalo by se říci, že někdy i dobrodružným výzkumem. Které knihy se zachovaly? V jakém stavu? Jsou v nich majitelovy vpisky? Komentáře? Polemické glosy či doplňky? Zůstala mezi stránkami další svědectví o historii knihy např. průvodní dopisy či věnování dárců, nějaké další „zapomenuté“ lístky? Vzkazy? Vlastní ilustrace či karikatury? Výhodou v tomto případě bylo, že v osobní Svátkově pozůstalosti, kam směřovala pozornost Jany Jelínkové nejdříve, zůstal zachován soupis knihovny, podle něhož autorka následně provedla výzkum a dohledání (rozptýlené) knihovny Josefa Svátka v Knihovně Národního muzea, dnes přechovávané na Zbraslavi. Náročná rekonstrukce tohoto kdysi zběžně provedeného (neodborného) soupisu teprve umožní v budoucnu další podrobnější historiografickou analýzu Svátkova díla. K ní Jana Jelínková nyní vytvořila důležitý, vlastně zásadní předpoklad a nabídla první věcnou charakteristiku (s. 40-45).

Důkladný (fyzický) průzkum Svátkovy knihovny ovšem ukázal, ve srovnání s řadou dalších podobných prozkumů již uskutečněných v rámci projektu PROVENIO, že si Svátek s nadsázkou řečeno – knih vážil a nezanechával v nich, až na ojedinělé výjimky, žádné

výrazné stopy. Badatelským potenciálem tedy zůstane samotný zrekonstruovaný soupis, obsahující bezmála 2000 titulů.

Svátkova, byť jen částečně zachovaná korespondence, nabízí také potenciál pro budoucí komparaci korespondence jiných redaktorů; totiž o jejich kontaktu s veřejností, resp. o nadějích jednotlivých pisatelů, které vkládali do svých řádků redaktorovi obecně rozšířeného listu. Svátek sám, jak Jana Jelínková ukazuje, využíval jako dopisovatele Pražského deníku i svého bratra, pobývajcího v zahraničí. Jeho dopisy tak bývaly „rozlomeny“ na dvě části, na soukromou a tu určenou pro tisk. Práce dokumentuje také další důležitou Svátkovu roli, totiž ve sporu o Rukopisy. Na základě osobní korespondence upozornila i na to, že Svátek otevřel Pražský deník argumentům Aloise Vojtěcha Šembery, odpůrce pravosti Rukopisů. Tato skutečnost byla zatím jen glosou zmíněna v nejnovější rozsáhlé práci, která byla vydána pod vedením Dalibora Dobiáše, o Rukopisech,.

Jana Jelínková svou diplomovou prací poprvé souhrnně nastínila život Josefa Svátka, i když (zatím) nenapsala komplexní biografii. Připravila pro ni ale důležitý potenciál – náročně zrekonstruovaný soupis Svátkovy knihovny a představila jejího majitele na základě jeho osobní pozůstalosti v několika významných profesních rolích.

Diplomovou práci Jany Jelínkové doporučuji k obhajobě a navrhuji (v závislosti na průběhu obhajoby) hodnocení **výborně**.

V Praze 7. září 2016

Doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.